

Sygn. akt VII K 43/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Hajnówka dnia 11 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim w Zamiejscowym VII Wydziale Karnym w Hajnówce w składzie:

Przewodniczący: SSR Adam Rodakowski

Protokolant: Joanna Koszel

przy udziale **Prokuratora: Marka Dąbrowskiego**

po rozpoznaniu na rozprawach głównych w dniach: 19 maja, 21 czerwca, 26 lipca, 20 września i 11 października 2016 roku

sprawy **J. N. (1)**

urodzonego dnia (...) w H.

syna M. i B. zd. L.

oskarżonego o to że:

w okresie od dnia 24 stycznia 2015 roku do dnia 20 grudnia 2015 roku w miejscowości L. 12A, gm. C., znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną K. N. w ten sposób, że wszczynał awantury domowe, w trakcie których wyganiał żonę ze wspólnie zajmowanego domu, groził jej zabójstwem, a ponadto w dniach 24 stycznia 2015 roku i 20 grudnia 2015 roku stosował wobec pokrzywdzonej przemoc w ten sposób, że popychał ją i szarpał za ubranie,

tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k.

o r z e k a :

I. Postępowanie karne wobec oskarżonego **J. N. (1)**, na mocy art. 66 § 1 i 2 k.k., 67 § 1 k.k. warunkowo umarza na okres próby w wymiarze 1 (jednego) roku.

II. Na mocy art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt. 7 k.k. w zw. z art. 342 § 2 k.p.k. orzeka od oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 500 (pięciuset) złotych, płatne w terminie 2 (dwóch) miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia.

III. Na mocy art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 72 §1 pkt 7a k.k. orzeka wobec oskarżonego obowiązek powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzoną K. N. w sposób wyrażający się agresją fizyczną lub słowną.

IV. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 60,00 (sześćdziesiąt) złotych tytułem opłaty i obciąża go pozostałymi kosztami postępowania w sprawie w kwocie 375,76 (trzysta siedemdziesiąt pięć złotych siedemdziesiąt sześć groszy) złotych.

S ę d z i a:

Sygn. akt VII K 43/16

Hajnówka 31.10. 2016

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego na rozprawach głównych, Sąd ustalił następujący stan faktyczny;

Pokrzywdzona K. N. oraz oskarżony J. N. (1) pozostawali małżeństwem od sierpnia 2013 roku (k. 43v.) do maja 2016 roku (k. 46v.), kiedy to ich związek małżeński został rozwiązany. W tym czasie zamieszkiwali wspólnie w miejscowości L.. Pożycie między małżonkami uległo pogorszeniu z początkiem 2015 roku. Powodem takiego stanu rzeczy były nieporozumienia w/w na tle finansowym-i rozbieżnych oczekiwań małżonków względem pokrywania kosztów utrzymania gospodarstwa domowego. W okresie od dnia 24 stycznia 2015 roku do dnia 20 grudnia 2015 roku w oskarżony dopuszczał się znęcania fizycznego i psychicznego nad żoną K. N.. Wszczywał bowiem awantury domowe, w trakcie których wyganiał żonę ze wspólnie zajmowanego domu, groził jej zabójstwem, a ponadto w dniach 24 stycznia 2015 roku i 20 grudnia 2015 roku stosował wobec pokrzywdzonej przemoc popychając ją i szarpiąc za ubranie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody:

zeznania świadków: K. N. (k. 43-44,46-47v.), N. K. (k. 34-36,48-48v.), J. K. (k. 37-38,49v.), M. K. (1) (k. 39-40,48v.-49), M. K. (2) (k. 41-42,49-49v.), M. K. (3) (k. 55-56), w części A. K. (k.56), w części B. N. (k. 56-56v.), A. I. (k. 56), P. I. (k. 57), E. J. (k. 69-72), opinię biegłej psycholog (k. 81-84), formularz „niebieskiej karty” (k. 4-7 akt post. przyg.), protokół oględzin (k. 14-15), w części o wyjaśnienia oskarżonego (k. 18-19 akt post. przyg., 45-46), dane osobopoznawcze i o karalności oskarżonego (k. 22-28,30,31,40,41-42 akt post. przyg., k.106), notatki urzędowe i protokoły zatrzymań (k. 1-38,29,56), kserokopie aktu notarialnego oraz dokumentacji egzekucyjnej (k. 43-53)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie nie pozostawia wątpliwości co do faktu, iż oskarżony J. N. (1) istotnie swoim zachowaniem zrealizował znamiona zarzuconego mu aktem oskarżenia czynu.

Pokrzywdzona K. N. treścią swoich zeznań jednoznacznie potwierdziła, że każde z przywołanych w wyroku zachowań sprawczych oskarżonego wobec niej miało miejsce (vide k. 43-44,48-48v.). Wskazała, że 24 stycznia 2015 roku J. N. (1) wywołał awanturę, w trakcie której wyzywał ją, wyganiał z domu, a także szarpał i popchnął na skrzydło drzwiowe, w które uderzyła. Z jej depozycji wynikało również, że do kolejnej awantury z użyciem przemocy fizycznej doszło 20 grudnia 2015 roku, kiedy była popychana, szarpana, wyganiana z domu, a oskarżony miał grozić jej śmiercią poprzez zadanie ciosu nożem. Po ostatnim z wymienionych zjść zgłosiła zachowanie oskarżonego policji i wyprowadziła się z córką (z innego związku) z domu zajmowanego z J. N.. Świadek zeznała także, że chociaż zachowania oskarżonego o charakterze agresji fizycznej ograniczyły się do dwóch wymienionych zdarzeń, to jednak pomiędzy nimi miał on z częstotliwością kilu razy w miesiącu wywoływać awantury domowe, w trakcie których wyganiał ją werbalnie z domu i groził zabójstwem. Fakt awanturowania się, wyzywania przez oskarżonego ówczesnej żony i wyganiania jej z domu potwierdziła świadek- małaletnia E. J. (k. 69-72), co do zeznań której brak było (również i w opinii biegłej psycholog) przesłanek do odebrania im waloru wiarygodności (k. 81-84). Pomimo, że inne poza wymienionymi osoby nie były naoczniymi świadkami zjść między małżonkami, to z zeznań N. K., M. K. (1), J. K. (odpowiednio matki, ojca i brata pokrzywdzonej) wynikało, że zarówno K. K. jak i E. J. miały im relacjonować o wyżej opisanych zachowaniach oskarżonego. Wskazali, że relacje owe dotyczyły również grożenia pokrzywdzonej śmiercią poprzez użycie noża. (k. 34-40, 48-49v). Okoliczności powyższe (poza używaniem przemocy wobec pokrzywdzonej) potwierdziła także świadek M. K. (2) (k. 41-42). Relacja pokrzywdzonej co do zajścia z dnia 20 grudnia 2015 roku zborna jest nadto z zeznaniem świadka M. K. (3) (k.55) co do wywiadu jaki ów świadek (funkcjonariusz policji) od niej odebrał.

W takim stanie materiału dowodowego wyjaśnienia złożone przez oskarżonego w toku rozprawy przed Sądem, iż nie dopuścił się wobec byłej żony opisanych zarzutem aktu oskarżenia czynów, wobec wymowy poczynionych w sprawie ustaleń dowodowych, Sąd uznał za linię obrony oskarżonego. Tym bardziej, że oskarżony przyznał na rozprawie,

że wielokrotnie dochodziło w jego małżeństwie do awantur, a nadto, że 24 stycznia 2015 roku popchnął na drzwi pokrzywdzoną. (k. 46). Nie dał natomiast Sąd wiary tej części jego wyjaśnień gdzie J. N. (1) wskazywał, że awantury nie wychodziły poza ramy „kłótni małżeńskich” i w części były prowokowane przez pokrzywdzoną. Uczynił tak Sąd z tej przyczyny, iż prezentowane przez oskarżonego okoliczności sprzeczne były z w/w materiałem dowodowym (depozycjami wcześniej opisanych świadków), których relacje były zborne, korespondujące ze sobą i co do istotnych faktów zgodne, a także nie ewoluowały w trakcie postępowania karnego, w przeciwieństwie do wyjaśnień oskarżonego (k. 18-19 akt postępowania przygotowawczego), który w tym stadium postępowania przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów.

Zeznania świadków A. K., B. N. oraz A. i P. I. (kolejno siostry, matki i kolegów oskarżonego- k. 56-57) istotnej wiedzy do oceny stanu faktycznego nie wniosły, poza przywołaniem, że od pewnego czasu stosunki małżeńskie układały się źle.

W tym miejscu przywołać należy, iż norma art. 207 k.k. chroni należyte traktowanie takich kategorii osób, które ze względu na swoje właściwości przedmiotowe (związki rodzinne, stosunki zależności) są zależne od sprawcy. W orzecznictwie podnosi się, że przez znęcanie się rozumiane jest umyślne zachowanie się sprawcy, które polega na intensywnym i dotkliwym naruszeniu nietykalności fizycznej lub zadawaniu cierpień moralnych osobie pokrzywdzonej w celu jej udręczenia, poniżenia lub dokuczenia albo wyrządzenia jej innej przykrości, bez względu na rodzaj pobudek (wyr. SN z 6.8.1996 r., WR 102/96, Prok. i Pr. 1997, Nr 2, poz. 8). Pojęcie "znęcanie się" na gruncie art. 207 k.k. zawiera w sobie istnienie przewagi sprawcy nad osobą pokrzywdzoną, której nie może się ona przeciwstawić lub może to uczynić jedynie w niewielkim stopniu.

W realiach niniejszej sprawy niewątpliwym jest, że oskarżony dopuszczając się wobec pokrzywdzonej przypisanych mu wyrokiem zachowań, czynił to w sytuacji zachowania przewagi siłowej, zależności od niego małżonki i zachowaniem tym spowodował dotkliwie odczuwalne przez pokrzywdzoną skutki. Sąd miał na względzie że oskarżony z pełną świadomością realizowanego zachowania i jego dolegliwości psychicznych i fizycznych dopuścił się w przestępstwa znęcania nad ówczesną żoną. Nie mniej jednak uwzględnił również, iż zachowania te dotyczyły stosunkowo niedługiego okresu, cechowały się stosunkowo niskim stopniem agresji (poza krytycznymi wymienionymi na wstępie uzasadnienia dniami 24 stycznia i 20 grudnia 2015 roku). Nadto, osoby będące podmiotem konfliktu w chwili obecnej nie pozostają w związku małżeńskim, a do jego eskalacji niewątpliwie przyczyniła się merkantylna postawa pokrzywdzonej. Strony konfliktu obecnie odrębnie planują przyszłe życie i ich przyszłość nie wiąże się koniecznością układania wzajemnych relacji. Z tego też względu orzekając o oddziaływaniu penalnym Sąd miał na względzie by w sposób jednoznaczny oddziaływanie owo unaoczniało oskarżonemu jego naganność zachowania, z drugiej zaś by nie rzutowało na dalsze relacje między byłymi małżonkami.

Sąd przyjął, że w zakresie popełnionego czynu oskarżony dopuścił się zachowania nie przekraczającego średniego stopnia społecznej szkodliwości. Zaistniała kolizja z prawem, przyjmując należy, miała charakter incydentalny (k. 106). Niewątpliwie też za zastosowaniem wobec oskarżonego instytucji warunkowego umorzenia postępowania przemawiał też fakt, że z przyczyn wcześniej wymienionych brak jest wobec niego konieczności oddziaływania w kierunku zmiany postaw, które z punktu widzenia przyjętego przez porządek prawny systemu aksjologicznego, są pozytywne. Dla spełnienia funkcji gwarancyjnej tak opisanej prognozy wobec oskarżonego, Sąd ustalił na czas 1 roku okres próby warunkowego umorzenia postępowania. Pamiętać nadto należy, że przyjęcie przez Sąd, iż stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego "nie jest znaczny" nie ma tej samej konotacji co termin "nieznaczny", zgodnie bowiem z przyjętym i utrwalonym w doktrynie stanowiskiem, obejmuje swoim zakresem i wypadki o "średnim" stopniu społecznej szkodliwości.

Stosownie do brzmienia § 3 art. 67 k.k. umarzając warunkowo postępowanie karne, Sąd zobowiązał sprawcę do uiszczenia świadczenie pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 500,00 złotych, płatne w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia. Orzekając świadczenie wyżej opisane uwzględniono, że jego charakter i wysokość jest właściwy dla sytuacji majątkowej oskarżonego. Będzie ono dodatkową dolegliwością dla oskarżonego w związku ze stwierdzonym jego wymagającym napiętnowania zachowaniem, a jednocześnie jego wysokość uwzględniła opisane w uzasadnieniu realia finansowe

oskarżonego i charakter naruszonych przezeń dóbr prawnych. Termin do jego uiszczenia Sąd wskazał stosownie do normy art. 342§2 k.p.k. Orzekając świadczenie probacyjne w ramach art. 67 § 3 Sąd określa bowiem termin wykonania obowiązku, który może nie pokrywać się z terminem uprawomocnienia się orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania (tak też M. Siwek, glosa do wyroku SA w Lublinie z 27 września 2000 r., II Aka 180/00..., s. 256. oraz Andrzej Zoll, Komentarz do art.67 Kodeksu karnego teza 13).

Sąd świadom był faktu, że zakresie świadczenia pieniężnego, a w zasadzie potrzeby ustalenia w orzeczeniu warunkowo umarzającym postępowanie ram czasowych jego spełnienia, istnieje w doktrynie dualizm. Część komentatorów uznaje bowiem, iż sąd nie określa terminu spełnienia świadczenia pieniężnego, albowiem do tego środka karnego nie znajduje zastosowania art. 74 § 1 k.k., odnoszący się jedynie do obowiązków probacyjnych, a nie środków karnych, orzekanych w przypadku warunkowego umorzenia postępowania.

Nie sposób się jednak oprzeć wrażeniu, że takie podejście do analizowanej kwestii pokłada nadmierny nacisk na wykładnię gramatyczną analizowanej kwestii, pomijając wnioski wypływające z wykładni systemowej i funkcjonalnej. Fakt użycia przez legislatora określenia „świadczenie” miast „obowiązek” nie zmienia de facto charakteru owego oddziaływania penalnego w ramach warunków, do dotrzymania których zobowiązuje się sprawcę warunkowo umarzając postępowanie. Pamiętać nadto należy, co też zauważył Sąd Najwyższy, iż **świadczenie pieniężne stosowane w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie z istoty rzeczy traci cechy środka karnego, a staje się obowiązkiem o wyraźnie wychowawczym charakterze** (zob. Z. Sienkiewicz (w:) Kodeks karny. Komentarz pod red. O. Górniok, Warszawa 2006, s. 156) a także uzasadnienie do uchwały Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 29 marca 2006 r. I KZP 2/06.)

Sąd przyjął zatem, iż w niniejszych realiach świadczenie pełni funkcję warunku probacyjnego, do którego zastosowanie mają regulacje art. 342§2 k.p.k.. Poza przytoczonymi rozważaniami brak jest nadto racjonalnego argumentu dla którego w ramach tej samej instytucji prawnej (art. 67§3 k.k.) zbliżone, chociaż o różnych celach ich stosowania, środki majątkowego oddziaływania penalnego (naprawienie szkody i świadczenie na cel społeczny) orzekane miałyby być według odrębnych kryteriów.

Na mocy art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 72 §1 pkt 7a k.k. Sąd dla zapewnienia właściwej funkcji gwarancyjnej zapadłego orzeczenie dla dóbr pokrzywdzonej, orzekł wobec oskarżonego obowiązek powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzoną K. N. w sposób wyrażający się agresją fizyczną lub słowną. Środek ów znajdujący się w rozdziale VIII kodeksu karnego o tytule „środki związane z poddaniem sprawcy próbie” w sposób oczywisty dotyczy okresu próby na jaki warunkowo umorzono postępowanie, a zatem szczegółowe wskazanie w orzeczeniu jego czasowego obowiązywania było zbędne.

Odnośnie kosztów postępowania orzeczono natomiast na zasadzie art. 627 w zw. z art. 629 k.p.k., wysokość należnej od oskarżonej opłaty ustalono w oparciu o art. 7 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych.

/ s ę d z i a: Adam Rodakowski /